

AMOSU

Amosu wi, u sãawa yaa sabenun kparo. Yaa sabe niya u kparamo Yinni Gusuno u ka nùn soka u ka bwese ni nu ka Isireliba sikerene sã siri bi Yinni Gusuno u koo nu kua. Amosun waati ye sɔɔ, Isireliba ba dukia mawa too, adama ben wãasinaa ka Gusuno ya biru wura. Baa me ba sãaru neni, ben gõru ga ñ wãa te sɔɔ. Ba ñ sãarobu nɔɔrimo. Ba bwẽɛbwẽɛbu gem biramo. Ba tumbu taki dimo tenkurun swaa sɔɔ.

N deema saa ye sɔɔ, Asirigiba dam mo. Amosu u Isireliba yaayasiama wooda ye Yinni Gusuno u Mowisi wẽ ben sã ka nge me u bu yarama saa Egibitin di. Yen sã, bà kun Gusuno sãamo ka gem, mem nɔɔbu sarira ba mo. U maa bu sɔmo ma Yinni Gusunan siribu wee be sɔɔ.

Amosu u sãawa Isireliban bwese kera wokura yiru yen somo dāako wi Gusuno u bu goria Asirigibu bu sere bu yoru mwa bu ka doona.

Tire ten kpunaa

1. Yinni Gusuno u koo win tumbu ka bwese tukunu siri, wiru 1n di sere wiru 2.
2. Isireliban toranu ka kirɔ ye Yinni Gusuno u bu kua, wiru 3n di sere wiru 6.
3. Kāsinu nɔɔbu, wiru 7n di sere wiru 9:10.
4. Yinni Gusuno u koo maa Isireliba seeya, wiru 9:11-15.

¹ Amosu u sãawa yãa kparo Tekoao. Wiya Yinni Gusuno u ka gari kua Isireliban sã, n kua wão yiru tem mu sere yĩira. Saa ye sɔɔ, Osiasiwa u bandu dii

Yudaɔ, ma Yeroboamu, Yoasin bii u maa bandu dii
Isireliɔ. ² Amosu u nɛɛ,
Yinni Gusunɔn nɔɔ ga nɔɔramɔ Siɔnin guurɔ
Yerusalemuɔ.
Yakasu maa sari kpara yenɔ,
ma guu te ba mɔ Kaameli, ten wii kpiira gbera.

Yinni Gusunɔ

u koo Sirigibu sɛɛyasia

³ Nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ,
Damasigibun toranu nu kpɛa.
Yen sɔ, na nɛn himba gɔsiamɔ.
Domi ba Galadigibu taaka ba munku.
⁴ Tɛ, kon de dɔɔ u na u sina boko Hasaelin yenu wɔri,
kpa u Beni Hadadin sina kpaaru di mam mam.
⁵ Kon ben wuu Damasin gb̃ararun gamboba
kɔsuku,
kpa n Bikati Afɛnin tɔmbu kpeerasia.
Kpa n Bɛti Edɛnin sunɔ go.
Kpa n de bu Sirigibu yoru mwɛɛri bu ka da Kirio.
Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

Yinni Gusunɔ

u koo Filisitiba sɛɛyasia

⁶ Nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ,
Filisitiban toranu nu kpɛa.
Yen sɔ, na nɛn himba gɔsiamɔ.
Domi ba Isireli dabi dabinu yoru mwɛɛra
ba Edɔmuba nɔmu bɛria.
⁷ Mɛya kon de bu ben wuu Gasa dɔɔ sɔku,
kpa u yen dii geenu di.
⁸ Kon Asidɔdun tɔmbu ka Asikalonin sunɔ
kpeerasia.
Kon Ekoronigibu wɔri.

Kpa Filisiti be ba tie mi kpuro bu kam ko.
Nε, Yinni Gusunɔwa na yenɩ gerua.

Yinni Gusunɔ

u koo Fenisiba sɛɛyasia

⁹ Nε, Yinni Gusunɔ na nεε,
Fenisiban toranu nu kpɛa.
Yen sɔ, na n̄ n̄en himba ɔsiamɔ.
Domi ba Isireli dabi dabɩnu yoru mwɛɛra
ba Edɔmuba nɔmu bɛria.
Ba n̄ ben arukawani yibie ye ba raa ka bu bɔkuu.
¹⁰ Yen sɔ, kon de bu ben wuu Tiri dɔɔ sɔku,
kpa u yen dii geenu di.

Yinni Gusunɔ

u koo Edɔmuba sɛɛyasia

¹¹ Nε, Yinni Gusunɔ na nεε,
Edɔmuban toranu nu kpɛa.
Yen sɔ, na n̄ n̄en himba ɔsiamɔ.
Domi ba ben mero bisibu Isireliba naa swĩi ka
takobi.
Ba n̄ bu wɔnwɔndu kue.
Ben mɔru kun maa sure.
Ma ba ka bu wɛrɛru sãa dim dim saa kpuro.
¹² Yen sɔ, kon de bu ben wuu Tema dɔɔ sɔku
kpa u Botisiran dii geenu di.

Yinni Gusunɔ

u koo Amɔniba sɛɛyasia

¹³ Nε, Yinni Gusunɔ na nεε,
Amɔniban toranu nu kpɛa.
Yen sɔ, na n̄ n̄en himba ɔsiamɔ.
Domi ba gurigibun nukunu bɛsuka Galadio,
saa ye ba Galadigii ben tem mwaamo
begim mu ka yasian sɔ.

¹⁴ Yen sǝ, kon de bu ben wuu Raba tabu wəri bu ye
dǝǝ sǝku,

kpa u yen dii geenu di mam mam.

Saa ye sǝǝ, tabun wurenu koo nəra nge woo bǝkǝ.

¹⁵ Kpa bu ben sina boko ka win tabu sinambu yoru
mwɛɛri.

Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

Yinni Gusunɔ

u koo Mɔabuba sɛɛyasia

2

¹ Nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ,

Mɔabuban toranu nu kpɛǝ.

Yen sǝ, na ɲ nɛn himba ɣɔsiamɔ.

Domi ba Edɔmun sina bokon kukunu dǝǝ mɛni nu
kua torom.

² Yen sǝ, kon de bu Mɔabuban tem dǝǝ mɛni

kpa u ben wuu Keriɔtun dii geenu di mam mam.

Kpa Mɔabu be, bu kam ko tabu gberɔ,

sanam mɛ tabu swĩa ba kǝbi soomɔ, ba kuuki mǝ.

³ Kon ben sina boko ka win tabu sinambu kpuro
kpeerasia.

Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

Yinni Gusunɔ

u koo Yudaba sɛɛyasia

⁴ Nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ,

Yudaban toranu nu kpɛǝ.

Yen sǝ, na ɲ nɛn himba ɣɔsiamɔ.

Domi ba nɛn woodaba yina.

Ba ɲ ye mɛm nəwɛ.

Ma ba bũnun weesu swĩi, ni ben baababa ba raa
swĩi.

Ma nu dera ba ɣɛra nɛn swaan di.

⁵ Yen sō, kon de bu ben tem dōo meni.
Kpa u ben wuu Yerusalemun dii geenu di mam
mam.

Yinni Gusunō

u koo Isireliba seeyasia

⁶ Ne, Yinni Gusunō na nee,
bee Isireliba, been toranu nu kpēa.
Yen sō, na n nen himba gosiamō.
Domi i gemgibu dōra i ka been dibu wa i mwa.
Ma i ka sārōbu baranun gobi kōsinamō.
⁷ I ra n kīwa i wōnwōndobu taare
kpa ba n wiru tua sāa nuku sankiranun sō.
Kpa i n bwēebwēebu dam dōremō.
Bii ka baa ba ka kuro turo mennamō.
Nge meya i ka ne, Yinni Gusunōn yīsi deeraru
sankumō.
⁸ I ra n kpī kpī been būnun nuunō
yānu wōllo ni i tōruba mwa,
kpa i n tam nōrumō me i yokuma.
⁹ Ka me, na Amōreba kam koosia mam mam been
sō,
be, be ba gunu nge dāa ye ba mō seduru.
Ma ba dam mō nge dāa damgia.
¹⁰ Meya na bee yarama Egibitin tem di.
Ma na bee kpāra gbaburō wōō weeru
n ka bee Amōre ben tem wē.
¹¹ Na sōmōbu seeya been bibu sō.
Ma na gabu gōsa nen sō been aluwaasiba sō,
ma ba man tii wē ba bōrua bu ku tam nō.
Bee Isireliba geema? Nge weesa.
Ne, Yinni Gusunōwa na yeni bikiamō.
¹² I dera be na gōsa mi, ba tam nōra.
Ma i nen sōmōbu wooda wē i nee,
bu ku maa tōmbu nen gari sō.

13 Wee tē, kon bēē munku muku muku
nge mē naa kēkē ye ya dīanu sōwa ya ra tem
kōsuku.

14 Yen dōma te, wasi kasanugiba kun maa kpē bu
duka su.

Damgiba kun maa kpē bu ben dam dendi bu ka
gāanu ko.

Mēya tabu durō damgiba kun maa kpē bu ben
wāaru wōra.

15 Tēn towoba kun maa kpē bu ka tii yina.

Be ba maa naasu sāu, ba n̄ kisiramō.

Mēya maasōba kun maa kpē bu we ben dumin
dukin saabu.

16 Be ba sāa tabu durō damgibu be sō dōma te,
ba koo ben tabu yānu kōwa bu duki su nōm dira.

Nē, Yinni Gusunōwa na yeni gerua.

Yinni Gusunōn tōmbu

ba koo ben daa tusia

3

1 Iswaa dakio i nō ye nē, Yinni Gusunō na gerumō,
bēē Isireliba kpuron sō, bēē be na yarama Egibitin
di.

2 Handunian bwesenu kpuro sō, bēē tōnawa na
gōsa.

Yen sōna kon bēē sēeyasia bēēn durum ye i kua
kpuron sō.

Gusunō ù n gari gerua,

Gusunōn sōmō kun kpē

u nōō mari

3 Tōmbu yiru ba koo swaa wōri sannu
ba kun gina nōsine?

4 Gbee sunō ga ra gbāre yakaso

ga kun yaa mwe ro?
 Gbee suno buu ga ra kukiri gen kpin yerun di
 ga kun yaa wa ga dimo?
⁵ Guno ga koo taa mwaara temo
 ba kun ye beri?
 Taa ya koo se wollo
 gaanu kun ye kesie?
⁶ Ba ra tabun koba so wuuo
 wuugibu ba kun nande?
 Kesiru garu ta ra koore wuuo
 n kun nen min di?
⁷ Aawo, na ku ra gaanu ganu ko
 na kun ye nen somo sowa.
⁸ Gbee suno ga n gbara,
 wara ku ra nande.
 Ne, Yinni Gusuno na n gari gerua,
 nen somo wara kun yi kparamo.

Yinni Gusuno

u koo Samari seeyasia

⁹ I Asidodu ka Egibitin tem sina kpaanugibu
 nongiru sueyo i nee,
 bu mennama Samarin guuno,
 kpa bu wa daa bereteki ka dam dorenaa
 ye ya wa ben suunu so.
¹⁰ Ba ku ra ka bu gea ko.
 Ma ba arumani guramo ka dam ka taki,
 ba taasimo ben sina kpaano.
¹¹ Yen sona kon de yiberiba bu na
 bu tem me tarusi, bu ben dam kpeerasia.
 Kpa bu ben sina kpaanu kasuku.
 Ne, Yinni Gusunowa na yeni gerua.

Faaba ye ya n nuku dobu ma

12 Wee ye na maa gerua. Na nɛɛ,
 nge mɛ yāa kparo u ra win sabenun sukum wɔre
 gbee sunɔn nɔɔn di,
 nge mɛya kon bɛɛ Isireliba wɔra
 bɛɛ be i na i sɔ Samario kpin yee buranu sɔɔ.

Kirɔba

13 I swaa dakio i nɔ
 kpa i Yakɔbun bweseru kirɔ ko
 i bu sɔ ye nɛ Gusunɔ wɔllu ka tem Yinni na gerua.
 14 Na nɛɛ, sanam mɛ sɔɔ, kon Isireliba sɛɛyasia ben
 durum sɔ.
 Kon Betelin yāku turanu kɔsuku,
 kpa nin kǎanu nu bɔɔkira nu wɔruku.
 15 Kon bɛɛn dia mi i ra n wāa yam susurun saa ka
 puran saa kɔsuku.
 Kpa n bɛɛn sina kpaanu kam koosia
 nɪ, ni ba buraru koosi ka suunu donnu,
 ka sere dii gee ni nu tie.
 Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

4

1 Bɛɛ Samarin tɔn kurɔbu,
 bɛɛ be i dimɔ i bɔriamɔ nge Basanin naa gbiibi
 yi yi wāa Samarin guurɔ,
 i wɔnwɔndobu dam dɔremɔ,
 i bwɛɛbwɛɛbu taki dimɔ,
 ma i bɛɛn durɔbu sɔɔmɔ bu ka tam na i nɔ.
 Tɛ, i swaa dakio i nɔ.
 2 Nɛ, Yinni Gusunɔ na bɔrumɔ ka nɛn tiin yĩsi
 dɛɛraru na mɔ,
 wee saa ya sisi yɛ sɔɔ ba koo bɛɛ ka bɛɛn bibun
 bweseru kɔkɔnu sɔre bu gawa nge swɛɛ.
 3 Bɛɛn baawure u koo yari kururun di
 kpa bu bɛɛ kuba sɔɔ yɛsan nɔm geu gia.

Nε, Yinni Gusunowa na yeni gerua.

Isireliban gōru bōbunu

⁴ Yinni Gusuno u nεε,
 bεε Isireliba, i doo yāku yee ten mi Betelio,
 kpa i n man torarimō.
 I doo Giligalio,
 kpa i n man torarimō nge mēn nōo i ko kpī.
 I n bεen yākunu mō bururu baatere,
 kpa i n ka bεen kēnu naamō sōo ita ka sōo ita.

⁵ I bεen siarabun yākunu koowo ka pēε ye ba
 seeyatia doke.
 Kpa i tōmbu sō ma i kēnu kua ka kīru.
 Domi yera bεε Isireliba i kīru bo.
 Nε, Yinni Gusunowa na yeni gerua.

Kirō ye ya kam kua

⁶ N wee na dera gōōra dua bεen wuu marosu kpuro
 sōo.
 Ma i dīanu bia bεen yenusu kpuro sōo.
 Adama ka mε, i n gōsirame nen mi.
 Nε, Yinni Gusunowa na yeni gerua.
⁷ Na yina gura yu nε ye n tie suru ita bu ka dīanu gē.
 Na dera gura ya na wusu gasun mi.
 Ma na n wure yu nε gasun mi.
 Na dera ya na gbenu ganu sōo.
 Ma na n wure yu nε ganun mi.
 Ma nu gbera.

⁸ Yera bεen wusu gasun tōmbu ba da wuu gagun mi
 bu ka nim wa bu nō.
 Adama ben nim nōru ga n kpa.
 Ka mε, i n gōsirame nen mi.
 Nε, Yinni Gusunowa na yeni gerua.

⁹ Na dera bεen dīanu kusenu kua,

ma twee yi na yi beɛn gbean dīanu ka beɛn dāa
gbaanun wurusu kpuro di.

Adama ka mɛ, i n̄ gɔsirame nɛ Gusunɔ beɛn Yinnin
mi.

¹⁰ Na maa beɛ kēsi kēsi bararu sure nge mɛ na kua
Egibitiɔ.

Na dera ba beɛn aluwaasiba go tabu sɔɔ.

Ma ba ben dumi mwɛɛra.

Na dera i beɛn tɔn be ba gun nuburu nua beɛn
sansaniɔ.

Adama ka mɛ, i n̄ gɔsirame nɛn mi.

¹¹ Na beɛ sura na kɔsuka nge Sodomu ka Gomɔra ye
na kam koosia.

Ma i kua nge dāa nɔɔ ge ba wuna dɔɔn di.

Adama ka mɛ, i n̄ gɔsirame nɛ, Yinni Gusunɔn mi.

¹² Yen sɔna beɛ Isireliba kon beɛ seɛyasia.

N n mɛn na, i n sɔɔru sãa i n ka nɛ Gusunɔ beɛn
Yinnin siribu mara.

¹³ Domi nɛna na guunu mɔma,

ma na woo taka kua.

Na ra nɛn bwisikunu tɔnu giasie.

Na ra maa yam bururam gɔsie yam wɔ̄kuru,

kpa na n s̄imɔ guunu wɔ̄llɔ.

Nɛn ȳsira Gusunɔ wɔ̄llu ka tem Yinni.

Isireliba, i de i g̃ɔru gɔsia

5

¹ Beɛ Isireliba, i swaa dakio i nɔ gɔɔ sw̄i yi na mɔ
beɛn s̄ɔ.

² Beɛ be i wɔrumɛ temɔ nge wɔndia be ba gu,
i n̄ maa seemɔ.

Goo sari wi u koo beɛ seeya.

³ Domi Yinni Gusunɔ u gerua u nɛɛ,
beɛn wuu ge ga tabu durɔbu nɔrɔbu (1.000) mɔ,

bà n tabu da, tambu wunɔbuwa (100) ba koo wurama.

Ge ga maa tabu durɔbu wunɔbu mɔ,
tambu wɔkura ba koo tia.

I wurama Gusunɔn mi

n sere dākuru ko

⁴Wee ye Yinni Gusunɔ u maa bɛɛ Isireliba sɔɔmɔ.

U nɛɛ; i n kī i n wāa, wiya i ko kasu.

⁵I ku maa sǎaru da Beteliɔ ka Giligaliɔ ka Beri Sebaɔ.

Domi u koo de bu Giligaligibu yoru mwɛɛri.

Kpa bu Beteligibu kam koosia.

⁶⁻⁷Bɛɛ be i ra gem gɔsie weesu,

kpa i kun mu garisi gǎanu,

i na wi, Yinni Gusunɔn mi,

kpa i wa i n wāa,

kpa u ku raa bɛɛ Isireliba wɔri u mwa nge dǎɔ.

Kpa i goo bia Beteliɔ wi u koo dǎɔ wi go.

⁸Yinni Gusunɔwa u kperi bwese bweseka kua,

ma u yen baayere yi yen ayerɔ.

U ra yam wɔkuru gɔsie yam bururam.

Kpa u de sɔɔ sɔɔ gu tīra, gu gɔsia wɔkuru.

U ra nim wɔkun nim mɛnnɛ,

kpa u mu yɛkana tem kpuro sɔɔ.

⁹Wiya u ra damgibun dam bue.

Kpa u de bu ben wusun gbǎranu kɔsuku.

Ka gem, win yīsira Yinni Gusunɔ.

¹⁰Bɛɛ Isireliba, be ba bɛɛ sirimɔ dee dee,

i ra n bu tusa,

kpa i n ka wi u gem gerumɔ kɔrua.

¹¹I ra bwɛɛbwɛɛbu dam dɔre,

i n ben gbean dīanu mwɛɛrimɔ ka dam.

Yen sɔ, i n sinamɔ bɛɛn dia sɔɔ

ye i bana ka kpɛɛ ni i dāka.

Mɛya i n̄ maa bɛɛn resɛm ye i duuran bii duronun
tam n̄rum̄.

12 Domi u bɛɛn toranu yɛ nu kp̄ā,
u maa yɛ ma i durum kua too.

I gemgibu n̄ni s̄om̄.

I n̄m biran k̄ɛnu mwaam̄.

Ma i yinam̄ bu s̄arobu ben gem wɛ siri yer̄.

13 Sanam m̄eni, sanam k̄sum̄.

Yen s̄, wi u laakari m̄, wiya u ko n n̄o maari.

14 I de i n̄ gea m̄ n̄ kun m̄ k̄sa.

Kpa i wa i n̄ w̄a.

Nge mɛya Gusun̄ w̄llu ka tem Yinni u ko n̄ ka bɛɛ
w̄a nge m̄ i ra gere.

15 I k̄sa tusio kpa i gea k̄ā.

I de gem mu siribu di siri yer̄.

S̄r̄kudo Gusun̄, w̄llu ka tem Yinni u koo bɛɛ
Isireliban t̄n be ba tiara w̄n̄w̄ndu kua.

16 Yen s̄, Gusun̄ w̄llu ka tem Yinni u gerua u n̄ɛ,
t̄mba koo ḡo wuri ko yam kpuro,

kpa ba n̄ sum̄ sw̄ɛ s̄o, ba n̄ m̄, wee, wee!

Ba koo ḡba wukobu sokuma bu ḡo wooru sina,
kpa bu ḡo sw̄igibu m̄ennama.

17 Sanam m̄ u koo bɛɛ w̄rim̄,

ka be ba w̄a gber̄ kpuro ba koo ḡo sw̄iwa.

Yinni Gusun̄wa u yeni gerua.

Yinni Gusun̄n siribun t̄ru

18 B̄r̄uroba bɛɛ be i Yinni Gusun̄n siribun t̄ru
mara.

Mba i ȳiyo i wa t̄o te s̄o.

I n̄ yɛ ma ta ko n̄ s̄awa yam w̄kuru, n̄ n̄ m̄ yam
bururam.

19 I ko i n̄ s̄awa nge t̄nu wi u gbee sun̄ duka
suurim̄,

ma u ka yaa ḡba gaa yinna.

Ye u dua win dirɔ u gana nɛnua,
ma waa ya nùn dɔma.

²⁰ Yinni Gusunɔn tɔɔ te, ta sãawa yam wɔkuru n n
mɔ yam bururam.

Ta tĩriwa niki niki, yam bururam sari.

Sãa te Yinni Gusunɔ u tusa

²¹ Yinni Gusunɔ u nɛɛ, u bɛɛn tɔɔ baka ni i ra nùn
diiye tusa.

U n mam maa kĩ u bɛɛn mɛnnɔsun woo nɔ.

²² I n nùn yãku dɔɔ mwaararugiru kua ka maa kɛnu,
u ku ra nu mwɛ.

Mɛya u ku ra maa bɛɛn siarabun yãkunu mɛɛri
ni i ra ko ka yaa sabe ni nu gum mɔ.

²³ I ka bɛɛn womusun wɔkinu doonɔ win bɔkun di.
U n maa kĩ u bɛɛn mɔɔkunun wurenu nɔ.

²⁴ Adama i de gem mu n wãa bɛɛn suunu sɔɔ,
mu n kokumɔ nge nim mɛ mu ku ra kpe.

²⁵ Bɛɛ Isireliba, i ka kua wɔɔ weeru gɔbaburu sɔɔ,
i nùn yãkunu ka kɛnu kuare nge mɛ? ²⁶ Bũu wi ba
mò Sakutu wi i garisi bɛɛn sunɔ ka sere kpera ye i
sãamɔ i mò Kewani, i nin bwãaroku ni i tii kua sɔɔre
nge mɛ i sɔɔwa gisɔ? Bɛɛn tii i yɛ ma i n koore mɛ.

²⁷ Yen sɔ, u koo de bu bɛɛ yoru mwɛɛri
bu ka da sere Damasin bera gisɔ.

Wi, Gusunɔ wɔllu ka tem Yinniwa u yeni gerua.

Ba koo Isireliba kpeerasia

6

¹ Bɔruroba bɛɛ be i wãa Siɔniɔ bɔri yɛndu sɔɔ,
ka bɛɛ be i sɔ Samarin guurɔ ka toro sindu.

Ma i tamaa i sãa bwese te ta kpãaru bon wirugibu.

Ma Isireliba ba somiru mara bɛɛn min di.

² I doo Kalinɛɔ i wa.

Min di, kpa i da Hamatiə wuu bəko gen mi.

Kpa i sara i da Gatiə Filisitiban temə.

Ben wuu si, su bɛɛ Isireliba ka Yudaban wusu gea tura?

Ben tem mɛ, mu bɛɛn tem kpāaru tura?

³ Wee i n̄ kī wahalan tōru tu bɛɛ naawa.

Ma i sere tii daa kōsa gawemə.

Ma ya bandu dii bɛɛn suunu sɔɔ.

⁴ Ma i kpī sau kpin yee buranu sɔɔ, n̄ ba buraru kua ka suunu donnu.

I tii yāa kpemminu ka naa kpemi yi yi gum mə gɔsiammɛ gɔsun di i temmə.

⁵ I mərəkunu soomə i womusu m̄ bwisikunu sariru sɔɔ.

Ma i tamaa i nin soberu yēwa nge Dafidi.

⁶ I tam n̄rumə ka n̄ri bɛkɛ.

I tii gum turaregim sawamə.

Ma i n̄ nuki sankire yèn s̄ bɛɛn bweseru ta koo kam ko.

⁷ Yen s̄na ba koo gbi bu bɛɛ yoru mwɛeri bu ka doona

kpa bɛɛn nuku dobun kuuki ka bɛɛn t̄ɔ baka dim mu kpe.

Samari ya koo kam ko

⁸ Gusunə w̄llu ka tem Yinni u b̄rua ka win tiin w̄aru u nɛɛ,

u n̄ bɛɛ Isireliban tii suabu kī.

U maa bɛɛn sina kpaanu tusa.

U koo de bu Samari mwa ka ye ya w̄a ye sɔɔ kpuro.

⁹ T̄mbu w̄kuru b̄a n tie ȳenu gagu sɔɔ, ba koo gbiwa. ¹⁰ Goo ù n win t̄nun goru sua ȳenun di u ka yara u d̄ɔ u d̄ɔ m̄ni, u koo wi u w̄a ȳenu sɔɔw̄o bikia u nɛɛ, goo maa tie u w̄a ka wunɛ?

Kpa ȳero u n̄n wisi u nɛɛ, goo sari.

Kpa wini u nɛɛ, a mario. N n̄ weenɛ su Gusunɔn
yĩsiru sia saa yenɪ sɔɔ kpa u sun s̄ĩrema.

¹¹ Domi Yinni Gusunɔ u wooda yenɪ w̄ɛ u nɛɛ,
u koo yɛnusu kpuro kɔsukuwa, bakasu ka piiminu.

Nasara kam

¹² Ba ra dumi yakie kpee saara wɔllɔ?

Ba ra ka nɛɛ wuku mi?

Adama wee bɛɛ i gem gɔsia d̄ɛɛ.

Ma i gea gɔsia ḡaa sosuranu.

¹³ Bɛɛ i nuku dobu m̄ɔ kam sɔɔ, ma i gerumɔ i m̄ɔ,
bɛɛn tiin dama i ka nasara wa. ¹⁴ Yen s̄ɔna Gusunɔ
wɔllu ka tem Yinni u nɛɛ, u koo de bwese tukuru
garu tu bɛɛ seesi. Kpa tu bɛɛ dam d̄are saa Hamatin
duu yerun di sere n ka da nim toraɔ ye ya w̄aa
gbaburun bera gia mi ḡaanu ku ra kpi.

Amosun k̄asiru sɔɔ,

u twee wa yi t̄erie

7

¹ Wee ye Yinni Gusunɔ u dera na wa k̄asiru sɔɔ.
Tweeya u dera yi k̄ɔwara dabi dabinu sanam mɛ
yakasu kparam wee si sina boko u raa b̄ɔra win
yaa sabenun s̄ɔ. ² Sanam mɛ yi tem min yaka
si kpuro di, yera na nɛɛ, Yinni Gusunɔ, a suuru
koowo. Am̄ona Yakɔbun bweseru ta ko n ka w̄aa.
Domi ta n̄ maa dam m̄ɔ.

³ Ma Yinni Gusunɔ u ḡɔru gɔsia k̄ɔsa yen di. U nɛɛ,
yenɪ ya n̄ maa kooram̄ɔ.

Amosu u maa d̄ɔɔ wa

win k̄asiru sɔɔ

⁴ Wee ye Yinni Gusunɔ u maa dera na wa k̄asiru
garu sɔɔ. U nɛɛ, u koo t̄ambu s̄ɛyasia ka d̄ɔɔ. Kpa

u de dɔɔ wi, u nim mɛ mu wãa tem sɔɔwɔ gberasia kpa u Isireliban tem kpuro di. ⁵ Ma na nɛɛ, Yinni Gusunɔ, a ye yɔrasio. Amɔna Yakɔbun bweseru ta ko n ka wãa. Domi ta n dam mɔ.

⁶ Ma Yinni Gusunɔ u gɔru gɔsia kɔsa yen di u nɛɛ, yenin tii ya n maa kooramɔ.

Amosu u nifoo wa

win kāsiru sɔɔ

⁷ Wee ye na maa wa kāsiru garu sɔɔ. Na Yinni Gusunɔ wa u yɔ ganaɔ ma u nifoo nɛni. ⁸ Ma u man bikia u nɛɛ, mba na waamɔ mi.

Na nùn wisa na nɛɛ, nifoo.

Ma u man sɔɔwa u nɛɛ, nifoowa kon ka nɛn tumbu Isireliba yĩre nge gana. Na n maa bu suuru kuammɛ.

⁹ Kon ben sikado Isakin bũu turanu kɔsuku, kpa n Isirelin sãa yenu suriri, kpa n Yeroboamun bandu sura ka takobi n tu kpeerasia.

Amosu ka yāku kowo Amasia

¹⁰ Yera Amasia Betelin yāku kowo u Yeroboamu Isireliban sina boko gɔria u nɛɛ, wee Amosu u nun seesimɔ Isireliban suunu sɔɔ. Win gari yi u maa gerua mi, yi tumbu kpuro burisina. ¹¹ Domi u nɛɛ, wunɛ Yeroboamu, ba koo nun gowa tabu sɔɔ ka takobi.

Kpa bu Isireliba yoru mwɛɛri ben tem di bu ka da mi n toma.

¹² Yen biruwa Amasia u na Amosun mi, u nùn sɔɔwa u nɛɛ, Gusunɔn sɔmɔ wunɛ, a doo Yudan tem gia, kpa a n wunen gari yi mɔ mi, a ka wa a n dimɔ.

¹³ Adama a ku maa Gusunɔn gari gere Beteli mi,

domi ya sãawa sina boko ka Isireliba kpuron sãa yeru.

¹⁴ Ma Amosu u nùn wisa u nɛɛ, na ñ sãa Gusunɔn sɔmɔ. Na ñ maa Gusunɔn sɔmɔn bɔɔ. Nɛ, yãa kparowa. Sikamɔrewa * na ra yewe. ¹⁵ Yera Yinni Gusunɔ u man gɔsa sanam mɛ na yãanu kparamɔ. U man sɔɔwa u nɛɛ, n doo n win tɔmbu Isireliba win gari sɔ. ¹⁶ Tɛ, a swaa dakio a Yinni Gusunɔn gari nɔ. Wunɛ Amasia, wunɛ wi a nɛɛ, n ku Isireliba Gusunɔn gari sɔ. ¹⁷ Wee ye Yinni Gusunɔ u gerua. U nɛɛ,

wunɛn kurɔ u koo sakararu ko wuu sɔɔ,
kpa bu wunɛn bibu go tabu sɔɔ,
kpa bu wunɛn gberu bɔnu ko,
domi wunɛn tii kaa gbi tem tukumɔ mi n toma,
mi ba koo ka Isireliba da bu yoru di.

Amosu u bireru wa win

kãsiru sɔɔ ta dãa marum yiba

8

¹ Wee ye Yinni Gusunɔ u maa man sɔɔsi kãsi teni sɔɔ. Na dãa marum wa bireru sɔɔ mɛ mu ye. ² Ma Yinni Gusunɔ u nɛɛ, mba na waamɔ mi.

Na nùn wisa na nɛɛ, dãa maruma na wa mɛ mu ye.

Yera u maa man sɔɔwa u nɛɛ,
saa ya tura u ka win tɔmbu Isireliba sɛɛyasia.

U ñ maa bu suuru kuammɛ.

³ U maa nɛɛ, yen tɔɔ te,
sina kpaarun womusu koo gɔsia nuku sankiranun
womusu.

Kpa tɔn dabinun gonu nu n tɛrie baama.

* **7:14** sikamɔre - Ya sãa dãa tèn binu ba ra di.

Kpa yam mu n maari sɔɔ sɔɔ.

Ba koo Isireliba seeyasia

⁴ Yinni Gusunɔ u nɛɛ,
i swaa dakio bɛɛ be i s̄arobu dam d̄aremɔ.
Ma i bw̄ɛɛbw̄ɛɛbu kam koosiamɔ.

⁵ I m̄ɔ, domma suru kpaon t̄ɔɔ bakara koo kpe.
Kpa su wa su besen alikama d̄ara.
Domma t̄ɔɔ w̄ɛrarugira koo kpe,
kpa su wa su besen biranu wukia.

Sa ko sakaku kawa,
kpa su yen gobi sosi.
Sa ko kilo ḡasia su ka t̄ambu gb̄eni.
Kpa su doo s̄ĩnu d̄ara.

⁶ Sa ko w̄ɔnw̄ɔndobu dwe ka gobi,
kpa su s̄arobu ka baranun gobi k̄osina.

⁷ Nɛ, Yinni Gusunɔ, na b̄ɔrua ka nen tiin ȳĩsiru na
nɛɛ,
na n̄ bɛɛ Isireliba k̄ɔsa ye i kua duarimɔ.

⁸ Bɛɛn tem mu koo ȳĩri,
kpa bɛɛ nen t̄ambu i n ḡɔɔ wooru s̄ɔ.
Tem mɛ kpuro mu koo kuke
kpa mu sure nge Egibitin daarun nim.

⁹ Yen t̄ɔɔ te, nɛ, Yinni Gusunɔ kon de s̄ɔɔ u du s̄ɔɔ s̄ɔɔ
gb̄aara
kpa yam mu t̄ĩra.

¹⁰ Kon bɛɛn t̄ɔɔ bakanu ḡasia nuku sankiranu,
kpa bɛɛn womusu su n s̄aa weeweenu.
Kpa bɛɛn baawure u saakiba doke u n wii p̄ɔru
pote nuku sankiranun s̄ɔ.

Kon de t̄ambu ba n nuki sankire tem mɛ s̄ɔɔ
nge be ba ben bii teereru bie.

T̄ɔɔ te, ta ko n s̄aawa n̄ɔni sw̄aarugiru.

¹¹ Wee ye nɛ, Yinni Gusunɔ na gerua.

Na nɛɛ, kon de gɔɔru tu du tem mɛ sɔɔ.
 N n̄ mɔ dīanun gɔɔru, n n̄ maa mɔ nim n̄ru.
 Adama n̄n garin gɔɔru ka yin nim n̄ruwa i ko i n
 mɔ.

¹² I ko i n yarinɛwa saa sɔɔ yɛsan n̄m dwaru gian di
 n ka da sɔɔ duu yerɔ,
 saa maa sɔɔ yɛsan n̄m geu gian di n ka da sɔɔ yari
 yerɔ,

i n b̄su baama, i n kasu i n̄n gari n̄.

Adama i n̄ wasi i yi n̄.

¹³ Saa ye sɔɔ, b̄ɛn w̄andia burɔbu ka b̄ɛn
 aluwaasiba ba koo gbi nim n̄run saabu.

¹⁴ Be ba b̄orumɔ ka Samarigibun b̄ūnun yĩsiru ba m̄,
 ka b̄ū wi u w̄āa Danuɔn w̄āaru,
 n̄ kun mɛ ka s̄āa te ba m̄ Beri Sebaɔ,
 be kpurowa kon de bu w̄aruku,
 kpa bu kpana bu se.

Yinni Gusunɔ

u koo t̄ambu siri

9

¹ Amosu, u Yinni Gusunɔ wa u yɔ s̄āa yerun ȳaku
 yerɔ. Ma u n̄n s̄ɔɔwa u n̄ɛɛ, u s̄āa yerun gbereba
 soowo saa ben w̄ollun di kpa tem mu diiri,
 kpa bu w̄aruku bu t̄ɔn be ba w̄āa mi kpuron winu
 k̄ɔsuku.

Kpa wi, Yinni Gusunɔ u de bu be ba tie go tabu sɔɔ
 ka takobi.

Baa ben goo kun kp̄ɛ u kisira u doona.

² Baa b̄a n kukua ḡariɔ, win n̄mu ga koo bu yarama.
 Baa b̄a n ȳɔɔwa w̄ollɔ, u koo bu sarasiama.

³ B̄a n da ba kukua guu te ba m̄ Kaamelin wii kpiirɔ,
 u koo bu kasu,

kpa u bu mwa.

Bà n numa nim wōkun sōwō,
u koo de waa baka yu bu dwēē migum.

⁴ Ben yiberēba bà n maa bu yoru mwēēra,
u koo de yiberē be, bu bu go ka takobi.

U ko n bu nōni girariwa,
kpa u bu kōsa kua, n n mō gea.

⁵ Ma Amosu u nēē,
Gusunō wōllu ka tem Yinni u tem baba,
ma mu kōsikira.
Ma mēn tōmbu kpuro ba gōō wooru sō.
Mē kpuro mu kukumō,
ma mu suremō
nge Egibitin daa baka te ba mō Nilun nim.

⁶ U win wāa yeru bana wōlō,
ma u dera wōlla kua tem girum kpēeru.
U nim wōkun nim mēnna,
ma u mu yēka tem sōō.
Win yīsira Yinni Gusunō.

Taarēgibun siribu

⁷ Yinni Gusunō u maa nēē,
bēē Isireliba, i n Etiopigibu kere nēn nōni sōō.
Geema, na bēē yara Egibitin tem di.

Adama na maa Filisitiba yara Kafitorin di.
Ma na maa Sirigibu yara Kirin di.

⁸ Wee, nē, Yinni Gusunō na Isireliban bandu nōni
girari,

domi ta tora.

Kon tu kpeerasiawa handunia sōō.
Adama n n mō Isireliba kpurowa kon kpeerasia.
Nē, Yinni Gusunōwa na yeni gerua.

⁹ Wee, kon nēn woodaba wē,
kpa n Isireliba sīire

bwese tukunun suunu sɔɔ
nge mɛ ba ra dobi sīire,
baa yen bin teeru ta kun ka wɔra.

¹⁰ Nɛn tɔn be ba durum mɔ,
ma ba gerumɔ ba mɔ,
na n bu nɔni swāaru suremɔ,
ba koo be kpuro gowa tabu sɔɔ.

Isireliban tem koo wurama

nge yellu

¹¹ Tōru gara sisi tè sɔɔ kon Dafidin bandu seeya
te ta sāa nge yɛnu ge ga bansu kua.

Kon tu sɔmɛ, kpa tu se tu wurama nge yellu.

¹² Kpa bu wa bu Edɔmuban tem ka bwese tuku ni
nu raa man sāmɔn tem mwa.

Nɛ, Yinni Gusunɔwa kon yeni ko.

¹³ Wee saa ya sisi yè sɔɔ bà n gā, n n tɛɛmɔ bu ka
kpam duure.

Bà n resɛm duura, n n tɛɛmɔ bu ka ye gama.

Baa ka guunu wɔllɔ resɛm ya koo kpiwa

ya n tɛrie bu ka tam ko.

¹⁴ Kon nɛn tɔmbu Isireliba yakia yorun di.

Kpa bu wure bu wuu si su raa bansu kua seeya
bu sina mi.

Ba koo resɛmba duure,

kpa bu yen tam nɔ.

Ba koo dāa gbaanu ko,

kpa bu yen marum di.

¹⁵ Kon den bu girawa n sire dim dim nge dāa,

ba n wāa ben temɔ mɛ na bu wɛ mi.

Goo kun maa bu wukamɔ mɛ sɔɔn di.

Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

Bibeli Gusunɔn Gari
The Holy Bible in the Baatonum language of Benin,
also called the Bariba language

copyright © 2013 SIM

Language: Bariba (Baatonum)

Translation by: SIM International

Bariba, Bibeli Gusunɔn Gari

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 1996.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
00601790-b883-5da1-83f2-d05a7fa289a8